

Maaldrift 9-9a-9b, langhuisboerderij en schuur

Adres	Maaldrift 9-9a-9b
Postcode	2241 BN
Kadastraal nummer	B 11899, B11900, B9765, B 11352
Naam	Landlust
Beschermd gezicht	Nee
Aantal onderdelen behorend tot het beschermde monument	2
Benoeming onderdelen complex	Langhuisboerderij en schuur (hooitas)
Oorspronkelijke functie	Agrarisch
Datering/Bouwjaar	Ca. 1630 / 1879

Omvang bescherming

De bescherming betreft de LANGHUISBOERDERIJ en de open, houten SCHUUR (hooitas). Het interieur maakt onderdeel uit van de bescherming voor wat betreft de oorspronkelijke indeling en detaillering. De aanbouwen aan de noord-, west- en zuidzijde van de hooitas zijn niet bij de bescherming betrokken.

Inleiding

De geschiedenis van deze boerderij gaat ten minste terug tot 1630. In het laatste kwart van de 19de eeuw is tenminste het stalgedeelte van de boerderij vernieuwd en tevens is de hooitas gebouwd. Vermoedelijk stamt (een deel van) het voorhuis uit de 18de eeuw. De boerderij was aan de Middelweg gelegen, die alhier een bocht maakte om vervolgens uit te komen op de Maaldriftscheweg. De voorgevel van de boerderij is dan ook aan de zuidzijde gesitueerd en niet op de huidige Maaldrift gericht. In de 19de eeuw werd de plek aangeduid als 't Huis te Maaldrift. Landlust is inmiddels al meer dan een eeuw in bezit van de familie Knijnenburg. De boerderij was tot 1989 in bedrijf als agrarisch bedrijf; nog tijdens het agrarische bedrijf werd camping Maaldrift (voorheen camping boerderij Maaldrift) gestart. In 1960 werden de eerste gasten verwelkomd. Hiervoor werden in de jaren zestig enkele bijgebouwen in gebruik genomen en verbouwd; zo is een schuur uit 1913 verbouwd tot ontspanningsruimte/kantine. Hoewel de verschillende bijgebouwen verschillende wijzigingen hebben ondergaan, bleef de hooitas grotendeels bewaard. Waarschijnlijk is het bouwjaar van de schuur verwerkt in het dak: "TJM 1879" (staat er 'geschreven' met rode pannen). De boerderij bevat behalve twee woningen ook een uitbouw onder lessenaarsdak met sanitaire voorzieningen voor de camping. In 1965 werd een enkele deur in de westgevel van de boerderij vervangen door een dubbele inrijdeur.

In 1974 werd in het achterste deel van de stal een woning ingericht, waarbij de achtergevel geheel vernieuwd is en ook de zijgevels deels opnieuw zijn opgetrokken (ter plaatse van de woning). Het middelste deel van de boerderij bleef toen – en dat is nog steeds zo – als stal en voor opslagdoeleinden in gebruik. Ook is de werkkeuken (tussen voorhuis en stal) met spoelbakken bewaard gebleven. In de loop der tijd werd een kleine dakkapel aan beide dakvlakken toegevoegd. Tevens werden voorzetrampen voor de vensters in het voorhuis aangebracht. Bovendien zijn de luiken vernieuwd en hierbij van een zandlopermotief voorzien. Ook intern zijn wijzigingen en reparatie uitgevoerd. De hooitas is eveneens op onderdelen gewijzigd en gerepareerd.

Stedenbouwkundige aspecten

Het complex ligt haaks ten opzichte van Maaldrift. Evenwijdig aan de boerderij – met een toegangspad (werf of hooistraat) ertussen – liggen enkele schuren waaronder de hooitas. Rond de boerderij liggen onbebouwde delen van het erf, zodat ondanks het door campingshuisjes dichtbebouwde gebied er toch open ruimte rond de boerderij ligt. Hierdoor is het voormalige agrarische complex herkenbaar gebleven.

Architectonische beschrijving¹

De langhuisboerderij is vanuit een langgerekte rechthoekige plattegrond in baksteen opgetrokken. Er is een aangesmeerde plint en ook zijn delen van de oostgevel gepleisterd. De wolfskap is gedekt met gesmoorde oud-Hollandse pannen.

Het voorhuis bevat aan de zuidwestzijde de kelder. De in totaal drie keldervensters zijn voorzien van luiken, diefijzers en ijzeren afweerkruizen om te voorkomen dat boze geesten de melk en de kaas bederven (in de vorm van een kruis met daaronder een hart). De asymmetrische voorgevel heeft twee vensters ter plaatse van de opkamer boven de kelder en een lager venster er rechts naast. Op de verdieping bevinden zich twee vensters. De vensters bevatten houten kozijnen, T- en 9- en 12-ruits schuiframen en zijn vrijwel allemaal voorzien van luiken. Er zijn staaftankers verwerkt.

Hoewel het achterste deel van de stal als woonhuis is ingedeeld, is met name aan de zijde van de werf (hooistraat) het agrarische karakter goed behouden gebleven. Behalve een duidelijk onderscheid tussen voorhuis met grote vensters met houten schuiframen en entree (enkele deur met driedelig bovenlicht), en stalgedeelte met staldeuren en kleine, getoogde stalen stalramen herinnert hier ook een hooiluk, bestaande uit een houten dakopbouw met een met pannen gedekt steekkapje aan het voormalige, agrarische gebruik.

Interieur

In de voormalige werkkeuken bevindt zich een gemetselde spoelbak, voorzien van een afdekking van slepen gele baksteen en een vloer van rode tegels. In de stal bevindt zich een onbeschoten 19de-eeuwse sporenkap. De kelder is voorzien van troggewelven met houten liggers en een plavuizenvloer.

Architectonische beschrijving hooitas²

Vanuit een rechthoekige plattegrond opgetrokken in een houten constructie en voorzien van een sporenkap. Het zadeldak is gedekt met gesmoorde en rode Hollandse pannen, waarbij delen in rode pan zijn aangebracht die samen een tekst vormen. Delen van de tas zijn dichtgezet met gepotdekselde schaaldelen.

¹ Deze beschrijving is geen uitputtende beschrijving maar een beknopte schets van de belangrijkste aspecten ten aanzien van hoofdvorm, materialen en detaillering.

² Deze beschrijving is geen uitputtende beschrijving maar een beknopte schets van de belangrijkste aspecten ten aanzien van hoofdvorm, materialen en detaillering.

Waardstelling

De langhuisboerderij met hooitas is vanwege de cultuurhistorische - , architectuurhistorische- en ensemblewaarde van algemeen belang voor de gemeente Wassenaar

- als onderdeel van, als uitdrukking van en als herinnering aan de ontwikkelingsgeschiedenis van Wassenaar en de agrarische geschiedenis in het bijzonder;
- vanwege de gebruikshistorie;
- vanwege de ouderdom en bouwhistorische waarde van onderdelen van het pand en de afleesbaarheid daarvan;
- vanwege de relatieve gaafheid van hoofdvorm, detaillering en materiaalgebruik;
- als beelddrager van het voormalige agrarische karakter van Maaldrift;
- als herinnering aan de vroegere loop van de Middelweg vanwege de oriëntatie;
- vanwege de ruimtelijk-functionele en visuele relatie van de complexonderdelen onderling.

Bijlagen

Foto's situatie 2012; afbeelding Google Earth; kadastrale kaart.

Literatuur/bronnen

Gemeentearchief/bouwdossiers; bezoek ter plaatse 24 januari 2012;

Lit, R. van en C. Scheffer, 'Boerenerfgoed. Het boerderijenboek van Voorschoten en Wassenaar', 2006, TasT.